

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

TĖVŲ POŽIŪRIO APIE IŠMANIŲJŲ ĮRENGINIŲ POVEIKĮ IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PSICHOSOMATINEI SVEIKATAI TYRIMAS

Darbo autorės. Augustė LAPINSKAITĖ, Gretė KARČINSKAITĖ (V kursas).

Darbo vadovė. Prof. dr. Sigita LESINSKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Apklausti tėvus apie jų ikimokyklinio amžiaus vaikų išmaniųjų įrenginių naudojimo įpročius bei įvertinti šių įrenginių poveikį vaikų sveikatai.

Darbo metodika. Gavus ikimokyklinio ugdymo įstaigų administracijos sutikimą, šešiuose Vilniaus miesto darželiuose, tėvams buvo išdalintos autorių sudarytos anoniminės anketos. Anketą sudarė klausimai apie vaikų ir tėvų demografinius duomenis, vaikui dažniausiai duodamus išmaniuosius įrenginius (televizorių, planšetinį kompiuterį, išmanųjį telefoną, kompiuterį), laiką praleistą naudojantis ekranais bei šių įrenginių poveikį vaikų elgesiui, bendravimui, žaidimams, miegui, apetitui bei bendrai savijautai. Taip pat teirautasi kokiose situacijose tėvai savo ikimokyklinio amžiaus vaikams duoda naudotis išmaniaisiais įrenginiais bei ką vaikai žiūri šiuose įrenginiuose. Statistinei duomenų analizei naudotos *Microsoft Excel* ir *R commander* programos. Ranginių kintamųjų ryšiui įvertinti naudotas Pearsono Chi-kvadrato testas. Rezultatai buvo vertinti kaip statistiškai reikšmingi, kai $p < 0.05$.

Rezultatai. Buvo užpildytos 195 anketos, iš jų 143 (73.3%) pildė mamos, 52 (26.7%) tėčiai. Tėvai atsakinėjo apie 3-7 metų amžiaus vaikus, 96 mergaites (49.2%) ir 99 berniukus (50.8%), vaikų amžiaus vidurkis 5.2 ± 0.91 metai. Atlikta apklausa parodė, kad dažniausiai tėvai savo vaikams duoda žiūrėti televizorių, 85 (43.6%) tėvai atsakė, kad jų vaikai televizorių žiūri kartą per dieną, mažiausiai ikimokyklinio amžiaus vaikai naudojami kompiuteriu, net 143 (73.3%) tėvai atsakė, kad kompiuterio savo vaikams neduoda. Išmanųjį telefoną kartą per dieną duoda 21.0% ($n=41$) tėvų, tačiau 28.2% ($n=55$) tėvai jo neduoda visai. Daugiau nei du trečdaliai tėvų nurodė, kad dažnai stebi ką jų vaikas veikia, kai naudojasi išmaniaisiais įrenginiais ir 25.1% ($n=49$) kartą per dieną pasikalba ir aptaria kartu su vaiku per išmaniuosius įrenginius jo žiūrimą turinį. Tėvai atsakė, kad jų ikimokyklinio amžiaus vaikai leisdami laiką prie ekranų dažniausiai žiūri animacinius filmukus, edukacinį turinį arba žaidžia žaidimus. Žiūrėti televizorių prieš miegą savo vaikams duoda daugiau nei pusė apklaustų tėvų. Pastebėtas statistiškai reikšmingas ryšys tarp televizoriaus žiūrėjimo prieš miegą bei šio įrenginio buvimo vaiko miegamajame kambaryje ($p=0.02$). Taip pat dažnai tėvai linkę duoti žiūrėti televizorių, kai patys yra užsiėmę (55.9% ($n=109$)) bei vaiko laisvalaikio metu (64.1% ($n=125$)). Išmanųjį telefoną tėvai irgi linkę duoti vaiko laisvalaikio metu (44.1% ($n=86$)) ir automobilyje ar lėktuve (43.1% ($n=84$)). Didžioji dalis apklaustų tėvų nepastebi stipraus išmaniųjų technologijų poveikio vaikų psichosomatinei sveikatai, tačiau maždaug

penktadalis tėvų nurodė, kad labiausiai pakinta vaiko elgesys, bendravimas, žaidimai ir vaikas tampa dirglus, pasinaudojus išmaniaisiais įrenginiais. Pastebėtas statistiškai reikšmingas ryšys tarp vaiko miego kokybės bei trukmės ir planšetinio kompiuterio naudojimo prieš miegą ($p=0.004$). Dauguma apklaustų tėvų atsakė, kad jų vaikas prie išmaniųjų įrenginių vidutiniškai praleidžia nuo 30 min. iki 1 val., nors teigė manantys, jog ikimokyklinio amžiaus vaikui prie išmaniųjų įrenginių sveika praleisti iki 30 min. per dieną. 73.3% ($n=143$) tėvų su savo ikimokyklinio amžiaus vaiku yra numatę taisykles, nustatant, kiek laiko jis leis per dieną ir ką jis žiūrės per ekranus, tačiau 36.9% ($n=72$) tėvų nurodė, kad jiems kyla sunkumų jas sureguliuojant.

Išvados. Intensyvus ir dažnas išmaniųjų įrenginių naudojimas tarp ikimokyklinio amžiaus vaikų yra aktuali šių dienų problema, veikianti vaikų sveikatą. Penktadalis tėvų susiduria su vaiko būsenos pokyčiais jam pasinaudojus išmaniaisiais įrenginiais. Tėvai yra linkę domėtis bei kartu su savo ikimokyklinio amžiaus vaikais aptarti jų veiklą bei žiūrimą turinį. Nors dauguma tėvų yra numatę taisykles, ribojančias laiką, tačiau vis tiek mano, kad ikimokyklinio amžiaus vaikams prie išmaniųjų ekranų sveika praleisti mažiau laiko nei jie leidžia savo vaikams.

Raktažodžiai. Ikimokyklinis amžius; vaikai; išmanieji įrenginiai; sveikata; psichosomatika.